

Polgári jog 1.

Tantárgy neve: Polgári jog 1.	Tantárgy Neptun kódja: nappali: AJPJT279N3 levelező: AJPJT279L3 Tárgyfelelős intézet: Civilisztikai Tudományok Intézete Polgári Jogi Intézeti Tanszék Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Heinerné Dr. Barzó Tímea egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Leszkoven László egyetemi docens, Gondosné Dr. Pusztahelyi Réka adjunktus, Dr. Juhász Ágnes adjunktus, dr. Tóth Gergő József tudományos segédmunkatárs, Dr. Udvarhelyiné dr. Sági Edit tudományos segédmunkatárs, dr. Kriston Edit tudományos segédmunkatárs	
Javasolt félév: 3. félév (őszi)	Előfeltétel: Római jog 2. (AJROM273N2, AJROM273L2) Római jog 3. (AJROM277N2, AJROM277L2)
Óraszám: nappali: 2 óra/hét levelező: 16 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali/levelező
Tantárgy feladata és célja: A polgári jog a civilisztikai tudományterület alapozó tantárgya. A polgári jogi oktatás célja a klasszikus magánjogi ismeretek átadása. A képzés egyaránt hangsúlyt fektet az elméleti alapozásra, valamint a bírói gyakorlatot is felölelő tételes joganyag elsajátítására. A polgári jog négy féléven keresztül kerül oktatásra, az egyes félévek tananyaga egymásra épül. Az első szemeszterben a hallgatók megismerkednek a polgári jogi dogmatika alapjaival az általános tanok keretében, továbbá e félév feladatát képezi a személyek joga, benne a jogképesség, a cselekvőképesség, a jogi személyek és a személyiségvédelem tárgyrészek, valamint a szerzői jogot és az iparjogvédelem joganyagát átfogó szellemi alkotások témakör feldolgozása Fejlesztendő kompetenciák: tudás: T2, T3, T5, T6, T11, T12, T13, T15 képesség: K2, K4, K5, K7, K8, K10, K15, K19, K20, K23, K24, K25, K28, K30, K31 attitűd: A2, A3, A5, A7, A13, A15, A17, A18, A20 autonómia és felelősség: F3, F4, F5	
Tantárgy tematikus leírása: 1. A polgári jog tárgyköre, rendszere. A polgári jog (magánjog) tudományának kialakulása, fejlődése napjainkig. A magyar polgári jog alapvető elvei. 2. A polgári jog forrásai. A polgári jogi norma szerkezete és fajtái. A polgári jogszabályok érvénye, hatálya és alkalmazása. A polgári jogviszony szerkezete és elemei. Az abszolút és relatív szerkezetű jogviszonyok. 3. A jogviszony alanya, tárgya, tartalma (alanyi jog, igény, hatalmasság stb.). A jogi tények mibenléte és csoportjai. Emberi magatartások. A jogügyletek fogalma és csoportjai.	

4. Emberi és társadalmi körülmények. A közhatalmi aktusok, mint jogi tények. Az idő múlása. Az elévülés jogi természete.
5. A személyek joga alapfogalmai (jogképesség, cselekvőképesség, szerző- és vétőképesség, belátási képesség, személy, személyiség, jogi személy). Az ember jogképessége. Holtnak nyilvánítás, a halál tényének megállapítása. A cselekvőképesség. A korlátozottan cselekvőképes személyek és ügyletkötő képességük. A cselekvőképtelen személyek köre és ügyletkötői képessége.
6. A gondnokság alá helyezésre vonatkozó fontosabb rendelkezések (zárlat, ideiglenes gondnokrendelés). A gondnokrendelés. A támogatott döntéshozatal, a támogatóra vonatkozó alapvető rendelkezések. Előzetes jognyilatkozat tétele, a jognyilatkozat hatályossá nyilvánítása. A nyilvántartásba vétel.
7. A személyiségvédelem közös szabályai, az általános személyiségi jog megjelenése. Jogellenességet kizáró okok a személyiségvédelemben. Közéleti szereplők sajátos megítélése. Az élet, testi épség, egészség védelme. A személyes szabadság, a magánélet, a magánlakás sérthetetlensége. A jóhírnév, becsület védelme, hátrányos megkülönböztetés tilalma.
8. Képmáshoz és hangfelvételhez való jog. A kegyeleti jogok. PTK-ban nevesített titokfajták (levéltitok, üzleti titok, hivatásbeli titok). A személyhez fűződő jogok védelmének objektív és szubjektív eszközei. A sérelemdíj. A sajtóhelyreigazítás. A személyhez fűződő jogok érvényesítése.
9. A jogi személy fogalma, fajtái. A jogi személy létesítésének szabályai. A jogi személy képviselője.
10. A jogi személyek törvényességi felügyelete. A jogi személyek megszűnése. Az állam jogalanyisága. Az egyesület fogalma, létrejötte, szervezete, működése és megszűnése.
11. A köztestületek. A politikai pártok és az egyházak. Az alapítvány fogalma, létrehozása, szervezete, működése és megszűnése
12. A szerzői alkotás kritériumai. A szerző személyhez fűződő és vagyoni jogai. A szerzői jog korlátai. Szerzői alkotás és munkaviszony. A szomszédos jogok védelme.
13. A szabadalmazható találmány kritériumai. Kizárás az oltalomból. A szabadalmi oltalom korlátai. A szabadalmi jogviszony tartalma. A használati mintaoltalom.
14. A know-how jogi védelme. A formatervezési minta oltalma. Védjegyként oltalmazható jelzések és kizáró okok. A védjegyoltalom keletkezése és megszűnése. A védjegybitórlás. A földrajzi árujelzők oltalma.

Félévközi számonkérés módja és értékelése, kollokvium teljesítésének módja:

Az előadásokon a részvétel a tananyag maradéktalan elsajátítása érdekében kötelező. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való jelenlét, melyet a tanszék rendszeresen ellenőriz. Amennyiben legalább 2 alkalommal nem volt jelen az előadásokon, akkor az aláírás pótlására a teljes félévi tananyagból a szorgalmi időszak utolsó hetében beszámoló útján van lehetőség. Sikertelen (60%-ot el nem érő) vagy elmulasztott beszámoló az aláírás megtagadását vonja maga után.

A tantárgy számonkérésének módja: szóbeli vizsga. A vizsgáztatást a tanszék oktatói végzik. A hallgatók két tételt húznak. A vizsgáztatás a tételeken kívüli anyagra is kiterjed.

Kötelező irodalom:

1. Barzó – Bíró – Juhász – Lenkovics – Pusztahelyi: Általános tanok és Személyek joga, Bíró György (sorozatszerk.): Új magyar polgári jog sorozat I. kötet, Novotni Kiadó, Miskolc, 2015.
2. Attila Menyhárd -Emőd Veress (edt.): New Civil Codes in Hungary and Romania, Springer International Publishing AG, 2017.

Ajánlott irodalom:

1. Petrik Ferenc (szerk.): Az új Ptk. Magyarázata, I/VI és IV/VI. kötetek (A 2013. évi V. törvény, az új Ptk. kommentárja), HVG-ORAC, Budapest, 2014. második kiadás
2. Pusztahelyi Réka: The Time Limits for Enforcing Claims and Exercising Rights: Preclusive Terms and Periods of Limitation in the light of the Proposal of the New Hungarian Civil Code ZBORNIK RADOVA PRAVNI FAKULTET (NOVI SAD) 46.:(2.) pp. 551-571. (2012)
3. Barzó Tímea: A nem vagyoni sérelem szankcionálásának fejlődési tendenciái. In LEGE ET FIDE Ünnepi tanulmányok Szabó Imre 65. születésnapjára (szerk. Gellén K. – Görög M.) Iurisperitus Kiadó Szeged, 2016. 38-50.o.
4. Barzó Tímea – SÁPI Edit: A sérelemdíj alkalmazhatósága a szerzői jogban. Miskolci Jogi Szemle XI. évfolyam; 2. szám; 2016. 55-75 o.
5. Szalai Péter: Intellectual Property Rights in the Hungarian Legal System, with and Overview of the New Civil Code, In: Smuk Péter (szerk.) Transformation of the Hungarian Legal System 2010-2013. Budapest: Complex Kiadó, 2013. pp. 305-316.